

Dağ vüqarlı, özəmətli şəhərimiz

Azərbaycan ötən il İstər işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə aparılan bərpa və quruculuq işləri, istərsə də 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının icrası istiqamətində göstərdiyi səy və əldə etdiyi uğurları ilə diqqətdə oldu. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra carıyan edən proseslər haqlı olduğumuzu bütün dünyaya bir daha sübut etdi. Vətən müharibəsi dövründə ölkəmizə qarşı səsləndirilən ittihamların əsassızlığı təsdiqləndi. Həmin reallıqların dünyada qəbul olunması Azərbaycanın diplomatik uğurlarının miqyasını daha da genişləndirdi.

şəfi dövlət siyasətinin əsasını təşkil edir. Azərbaycanın dayanıqlı inkişafı beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında da öz əksini tapır. 2003-cü ildən iqtisadi artımın qeyri-neft sektorunun hesabına olmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyan dövlət başçısı İlham Əliyev bununla ölkəmizin bütün çətinlikləri uğurla aradan qaldıraraq davamlı inkişafın təmin etməsinə şərait yaratdı. Enerji sektorundan asılılıq artıq minimuma endirilib. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizin malik olduğu potensialdan səmərəli istifadəni təmin etmək üçün təsdiqlənən Milli Prioritetlər də gələcək inkişafın yolu xəritəsidir.

Böyük qürur hissi ilə qeyd edək ki, 2022-ci ilin "Şuşa liri" elan edilməsi Qarabağın tacı, Azərbaycanın döyünən ürəyi Şuşamizin hər birimiz üçün önəmli açıqlayır. Şuşa bir lide bir-birindən əhəmiyyətli hadisələrə, tarixi günlərə şahidlik etdi. Ən əsası "Xanbülbul" musiqi festivalı, Vaqif Poesiya Günlərinin keçirilməsi anəməsi bərpa edildi. Şuşanın Cıdır düzündən səslənən Azərbaycan muğamı bütün dünyaya sə sədi. Möhtərəm Prezidentimiz ad günündə Şuşaya səfəri zamanı "Şuşa hər birimizi özünə çəkir" söyləyərək Cıdır düzündən bu mesajı də ünvanladı ki, bundan sonra bu torpaqlarda Azərbaycan xalqı əbədi yaşayacaq, bundan sonra Qarabağda Azərbaycan muğamı əbədi səslənəcək. Dövlət başçısının bu il Şuşa şəhərinin 270 illiyini nəzərə alaraq və mədəniyyət paytaxtımızın bərpasını sürətləndirmək məqsədilə 2022-ci il "Şuşa liri" elan etməsi harada yaşamasından asılı olmayaraq bütün azərbaycanlıları daha da qururlandırdı. "Şuşa liri" bir daha təsdiqləyir ki, 28 il əsarətdə olsa da heç zaman sınımayan, milli kimliyimizi, qürurumuzu qoruyan Şuşamızda əbədi olacaqdır. Dünya bir daha bu unikal mədəniyyət paytaxtının Azərbaycanca məxsus olmasının şahidinə çevrilir.

Prezident İlham Əliyev 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrikində 2022-ci il "Şuşa liri" elan etdi. Ardınca isə 2022-ci il yanvarın 5-də bu barədə Sərəncam imzaladı. Sərəncamda qeyd olunur ki, Qarabağın tacı olan Şuşa xalqımız üçün müqəddəs və əziz məkandır. Şuşa sevgisi hər bir azərbaycanlının mənevi varlığını ayrılmaz parçasıdır. Təməli 1752-ci ildə Qarabağ xanı Pənahəli xan tərəfindən qoyulan və bu il 270 illiyi qeyd olunacaq Şuşa şəhəri zəngin inkişaf yolu keçib, Azərbaycan və bütün Cənubi Qafqazın mədəni və ictimai-siyasi həyatında müstəsna rol oynayıb. Bənzərsiz tarixi görkəmini və formalaşdırdığı özünəməxsus mühitli həmişə qoruyub saxlayan bu şəhər yitirdiyi böyük şəxsiyyətləri ilə ədəbi, mədəni, elmi və ictimai fikir salnaməmizə əlamətdar səhifələr yazıb.

Prezident İlham Əliyevin məhz zəfər və quruculuq ilə olan 2021-ci ilin ardınca 2022-ci ilin "Şuşa liri" elan edilməsi haqqında Sərəncamı bir daha dövlət başçısının qətiyyətinin və üzagəgörəlinin nəticəsidir. Belə bir Sərəncam, əslində, Azərbaycanın tarixən mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın beynəlxalq aləmdə tanınması baxımından çox önəmli dir.

Şuşanın Azərbaycan xalqının qan yaddaşında, milli, mənevi və mədəni düşüncəsində xüsusi yeri var. Şuşa, həmçinin Azərbaycan xalqının mədəniyyət beşiyi, Qarabağın gözdürdi. Ulu öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi, Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız Azərbaycan yoxdur. Azərbaycanda Şuşa kimi ikinci bir şəhər yoxdur ki, hamı

nı eyni dərəcədə özünə çəksin və insanların milli ruhuna və milli həyatiyyətinə təsir edə bilsin. Buna görə də Şuşanın təməlinin qoyulmasını 270 illiyi münasibətilə möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin 2022-ci il "Şuşa liri" elan etməsi ölkə vətəndaşlarının ürəyinə oldu. Prezidentin bu qərar tarixi, siyasi və mənevi baxımdan mühüm əhəmiyyətə malikdir və bir neçə strateji hədəfə çatmağa hesablanır. İlk növbədə məqsəd Qarabağın tarixini dünya ictimaiyyətinə yeni çalarlarla çatdırmaqdır.

Zəfərimizdən dərhal sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərdə, o cümlədən Şuşada böyük quruculuq işlərinə start verildi. Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın birbaşa nəzarəti altında həyata keçirilən nəhəng quruculuq işləri sürətlə davam edir.

Azərbaycanda 2022-ci ilin "Şuşa liri" elan edilməsi dünya mədəniyyətinə, eləcə də regional təhlükəsizliyə, eyni zamanda sülhə səslənən növbəti çağırışdır. 17 məscid, 6 karvansara, 3 türbə, 2 mədrəsə, bir neçə kilsə və məscit, 2 qəsr və 72 mühüm sənət və tarixi abidənin yerlədiyi bütün məkan adlanır azərbaycanlıların adı ilə bağlıdır. Əhalisi yaradıcıdır dövrün etibarən ancaq azərbaycanlılardan ibarət olan və dövlətimizin böyük səyi nəticəsində 24 oktyabr 2001-ci ildə UNESCO-nun Təcili Qorunmaya Ehtiyacı olan Maddi-Mədəni İrsin lirin siyahısına daxil edilmiş tarixi-mədəni qoruyucuna sahib olan Şuşa şəhəri heç də təsadüfi deyil ki, 44 günlük Şin-ci Qarabağ - Vətən müharibəsinin tamamladığı gün öz dirpəlisini mədəniyyət paytaxtı kimi bağlamışdır.

2022-ci ilin "Şuşa liri" olması o deməkdir ki, il ərzində əsas diqqət və resurslar ölkəmizin mədəniyyət paytaxtı olan Şuşanın bərpasına və yedidən qurulmasına yönəldiləcək. Təbii ki, bütün bunların imkanı verəcək ki, Şuşa və ətraf ərazilərə əhalinin qayılması üçün bütün lazımi imkanlar yaradılacaq və orada normal həyat bərpa ediləcək. Bu halda 2022-ci il Qarabağa qayıdışın əsas mərhələsinin başlanğıcı il kimi də qəbul edə bilərik.

Şuşanın qısa müddətdə bərpası və maskunlaşdırılması Qarabağın təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi baxımından çox önəmli dir. Digər tərəfdən, ölkəmizin gücünün və qüdrətinin göstəricisi olaraq Şuşanın tezliklə dirpəldilməsi və maskunlaşdırılması ermənilərin yaşadığı qanlı kəndlərə, xüsusilə bir addımda olan Xankəndiyə hər-tərəfli təsir edəcək, bu ərazilərin Azərbaycanın sosial, iqtisadi və hüquqi məkanına uyğunlaşdırılmasına yardımçı olacaq. Yeni, başqa bir alternativ olmayan ermənilər ya Azərbaycanın qonullarına hərmət edib reintegrasiya prosesinə qoşulacaq, ya da Konstitusiyasına əməl etmək istəmədikləri ölkəni tərk etməli olacaqlar.

Həmçinin Şuşada həyat öz axarına düşdükcə keçən ilin iyun ayında Azərbaycan və Türkiyə prezidentlərinin imzaladığı Şuşa Bəyannaməsində əks olunan bir sıra müddəaların, xüsusilə Şuşada Türkiyənin Baş Konsulluğunun açılmasının icrası sürətlənlə bilər ki, bu da öz növbəsində bölgənin təhlükəsizliyinə əlavə dividendlər gətirəcəkdir.

Bir sözlə, Müzəffər Ali Baş Komandanımızın 2022-ci ilin "Şuşa liri" elan edilməsi haqqında Sərəncamı ikinci Qarabağ müharibəsində əldə etdiyimiz tarixi Qələbəni iqtisadi, siyasi və diplomatia məqsətlərinə daha da möhkəmləndirməyə xidmət edir.

Boylala BÖYBALAYEV,
"Respublika".

2021-ci il Azərbaycanın tarixi Zəfərinin yaratdığı reallıqların təsdiqi və qəbulu ili kimi qeyd etməyə mühüm əsaslar var. Ədalətli və beynəlxalq hüququ əsas prinsip kimi öndə saxlayan Azərbaycan 44 gündə 30 ilin işğalına, ədalətsizliyinə, Dağlıq Qarabağ münafiqsinə ikili standartlara əsaslanan yanaşmaya son qoymaqla hansı gücə, imkanlara malik olduğunu işğalçı Ermənistan və ona havadarlıq edən dövlətlərə göstərdi. Heç şübhəsiz ki, beynəlxalq hüquqa, ədalətə əsaslanan mövqeyimiz döyüş meydanında üstünlüyümüza geniş imkanlar açdı.

Tarixi Zəfəri ilə ədalətli, beynəlxalq hüququn mövcudluğunu bir daha dünyaya bəyan edən Azərbaycan postmünafiqə dövründə Moskva, Soçi və Brüssel görüşləri ilə dikte edən tərəf olduğunu, istər Ermənistanın, istərsə də dünya güclərinin reallıqlarla başmaq məcburiyyətində qaldığını sübut etdi. Kommunikasiyalann açılması, yeni əməkdaşlıq formalarının yaradılması prioritet məsələ kimi qarşıda dayanır. Dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev hələ Vətən müharibəsinin gedişində qarşı tərəfə sülh təklifini etmişdi. Ermənistanın baş nazirinin Soçi və Brüssel görüşlərində irəli sürülən təkliflərə razılıq artıq çıxış yolunun olmadığını ortaya qoydu. Azərbaycan dövləti sülh təklifinin uzun müddət masa üzərində qalmasını mümkün-süzülüyünü bəyan etməklə Ermənistan və ona havadarlıq edən dövlətlərə ciddi düşünməyə çağırış etdi. Son görüşlərdə diqqət yetirsək görək ki, müzakirələrdə ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi məsələsinə toxunulmur, artıq yeni siyasi vəziyyət formalaşdığı özünü qabarlıq şəkildə göstərir. Bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq mövqeyinin daha da möhkəmlənməsinin göstəriciləridir.

Bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərimiz quruculuq meydanını xatırladı. Bunun üçün son bir ildə görülen işlərin miqyasına diqqət yetirmək kifayətdir. Təkcə bir faktı qeyd edək ki, 2021-ci ildə ölkə Prezidentinin regionlara 47 səfəri olub ki, onların 32-si işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdədir. Hər bir səfər özliyyündə Böyük Qayıdışa doğru bir addımdır. Yeni sosial obyektlərin təməlinin qoyulması, qısa müddət ərzində bir çoxunun istifadəyə verilməsi Azərbaycanın iqtisadi gücünü nümayiş etdirir. Dövlət başçısının vərğuladığı kimi, dünya müharibələrinin tarixində müharibələrdən sonra bu sürətlə heç bir yerdə quruculuq bərpa işləri aparılmayıb. Əsas vəzifəmiz keçmiş köçkünləri təzliklə dədə-baba torpaqlarına qaytarmaqdır.

Dövlət başçısı prioritetləri açıqlayarkən bütün bu işlərə nail olmaq üçün iqtisadiyyatın uğurla inkişaf etdirilməsini qarşıya əsas vəzifə kimi qoydu. Ölkəmiz bərpa və quruculuq işlərini təkbaşına, heç kimdən yardım almadan həyata keçirir. 2022-ci ilin dövlət büdcəsində də bu işlərə kifayət qədər maliyyə vəsaiti ayrılıb. 2021-ci ilin 11 ayının sosial-iqtisadi göstəricilərinə diqqət yetirək. İqtisadiyyat 5,3 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatı 6,4 faiz, sənaye istehsalı 5,5 faiz, qeyri-neft sektorunda sənaye 20,7 faiz, valyuta ehtiyatlarımız isə 2,2 milyard dollar artıb. Bu uğurlar ölkəmiz üçün təbii dir. Bu baxımdan ki, iqtisadiyyatın inki-